

Carl-Johan Malmberg. Nattens fågel & den nya dagen. Essäer om Gustav Mahlers symfonier.

Ellerströms förlag.

Anslaget är som hämtat ur Jesu bergspredikan med saligprisningarna: "Lycklig är den som hittar fram till Gustav Mahlers musik tidigt i livet. Lycklig också den som hittar fram till Mahlers musik senare".

När kritikern och författaren Carl-Johan Malmberg guidar läsaren in i Gustav Mahlers musik sker det med nästan andaktsfull vördnad och existentiell brottning. De biografiska notiserna är nedtonade till förmån för tidsanspelningar, dialektiken mellan det skrivna ordet och den diktade musiken, människans psykologi, naturupplevelser och tidens obönhörliga gång mot världskrig och en förändrad musikvärld. Malmberg beskriver Mahlers musik som "mänsklig". Han var den siste tonsättaren som "betvingat människorna". Med sitt oerhört kreativa lyssnande finner Carl-Johan Malmberg paralleller mellan Gustav Mahler och Gustaf Fröding, årsbarn för både födelse och död. Hos dem båda fanns föreningen av högt och lågt där olika verkligheter plöjdes samman till något nytt.

"Nattens fågel & den nya dagen" är en guide in i Mahlers tio symfonier jämte "Das Lied von der erde", en kombination av sångcykel och symfoni" och det tidiga verket "Das klagende Lied". Malmbergs egen favorit är den sjunde symfonin, som han kallar för ett kubistiskt verk i relation till samtidens konst.

Det är en fascinerande läsning som lockar till att sätta på sig hörlurarna och resa iväg med Mahlers musik och Malmbergs bok. Inget av Mahlers verk tycks vara utan hemligheter, gränser sprängs och nya samband skapas. Bästa inspelningar och framförande vägs mot varandra. För mig som inte är en begåvad musiklyssnare öppnas långsamt porten till en värld som tycks fylld av tidigare oanade rikedomar. För Carl-Johan Malmberg är precis den där kunniga och entusiastiska guiden med halsbrytande kommentarer man vill ha med sig på en ny okänd resa. Välkommen ombord!

Jakob Carlander